

VOORE PÕHIKOOI ÕPPEKAVA

Kooli õppekava kehtestamine 1.septembrist 2024 Voore Põhikooli direktori 07.oktoobri 2024.a. käskkirjaga nr 1-1/2024/12. Kooli õppekava on esitatud arvamuse avaldamiseks kooli õppenõukogule (ÕN protokoll nr 7. 29.08.2024) ja hoolekogule (Hoolekogu koosoleku protokoll nr 6. 13.08.2024).

Voore Põhikooli õppekava on kehtestatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõige 1, Vabariigi Valitsuse määruse nr 141 alusel

1. Üldsätted

- 1) üldsätted;
- 2) kooli väärtused, sihiseade ja eripära, õppe- ja kasvatuseesmärgid ning põhimõtted;
- 3) pädevused
- 4) õppimise käsitus ja õppekeskkond
- 5) tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti, valikainete loendid ja valimise põhimõtted (seejuures B-võõrkeelte valiku põhimõtted);
- 6) õppekava läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted, lõimingu põhimõtted;
- 7) III kooliastme läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted, temaatika valiku, juhendamise ja hindamise kord;
- 8) ülekoolilised tegevused, sealhulgas kooli traditsioonid, sündmused, tähtpäevad ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted;
- 9) õppe ja kasvatuse korraldus (sealhulgas projekti-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg);
- 10) õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus ning hinnangute/hinnete vaidlustamise korraldus
- 11) kord, kuidas kool annab õpilasele ja vanemale kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta vähemalt kaks korda õppeaastas
õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus;
- 12) õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted ja tugiteenused;
- 13) karjääriteenuste korraldus;
- 14) õpetaja koostöö ja töö planeerimise põhimõtted;
- 15) kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

Ainevaldkonniti koondatud ainekavad esitatakse õpitulemuste ja õppesisu kirjeldustega klassiti järgmiselt:

1) keel ja kirjandus: eesti keel, kirjandus, vene keel (vene õppekeele klassis), eesti keel teise keelena;

2) kehaline kasvatus;

3) kunstiained: muusika, kunst;

4) loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia

5) matemaatika

6) sotsiaalsained: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus

7) tehnoloogia: tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus

8) võõrkeeled: A-võõrkeel, B-võõrkeel

Valikõppeained on:

1) ettevõtlusõpetus

2) karjääriõpetus

2.1 Voore Põhikooli väärtused:

Ühised hoiakud, mis aitavad püstitatud eesmärgini jõuda.

Eesmärkide saavutamiseks peavad igaühe roll ning vastutus olema selged ja paindlikud.

Õppija: vastutab õppimise eest, kujundab teadlikult oma õpiteed, omandab teadmised, hoiakud ja oskused, mis aitavad elus toime tulla ja eesmäärke saavutada.

Lapsevanem: toetab lapse arengut, toetab õppimist, panustab kooliellu, loob soodsad õppimistingimused.

Töötajad: loovad arengut ja tervist toetava, turvalise ja koostööle orienteeritud keskkonna, toetavad iga lapse individuaalset arengut.

Õppe- ja kasvatusesmärgid tulenevalt Voore Põhikooli eripärast:

- Voore Põhikool ja lasteaed tegutseb kaasaegses renoveeritud hoones, pakub ajakohast ja turvalist õpet ruumis ja väljas (rohepaviljon, kergliiklustee). Rohepaviljon võimaldab õppega siduda rohelist mõtteviisi.
- Koolil on õuna- ja marjaaed.
- Õpet toetab kultuuriline-ajalooline keskkond, mida ilmestavad Roela ja Saare mõisa ning Torma postijaama kompleksid, Kalevipoja rajad ja muuseum. Tuntud vilistlaste Mati Undi, Leonhard Merzini, Ivar Aroldi, Kalle Velskeri, Kätlin Kaldmaa töö ja tegevuse mõtestamine järeltulevatele põlvedele.
- Paikneb loodusgeograafiliselt mitmekesises ja ainulaadses piirkonnas: voored, mõhnad, orud, Kaiu järvestik, Kullavere jõgi ja paisjärv, Saare ja Kaiu järve õpperajad, Linnutaja ja Roela linnamäed, pargid ja alleed Voorel ja Saarel.
- Ümbritsevad paigad võimaldavad õpet rikastada: Peipsi järv, Kuremaa elamuskeskus, Palamuse muuseum.
- Hea asukoht endisaegsete kihelkondade piirimail (Maarja-Magdaleena, Palamuse, Torma) võimaldab õppekäikude sidumist õppekavaga.
- Koolis tegutseb Mustvee Muusika- ja Kunstikooli filiaal.
- Tervisliku eluviisi ja liikumisharjumuste väljakujunemist toetavad täismõõtmega võimla, jõusaal ja miniarena.
- Kool pakub võimalust osaleda huviringides: näite-, tantsu-, robotika-, laulu-, käsitöö- ja spordiringis.
- Koostöö läbi erinevate ürituste ja tegevuste toimub raamatukogu, noortetoa ja

seltsimajaga.

- Vähene õpilaste arv võimaldab tegeleda individuaalselt kõikide õpilastega.
- Oleme valmis integreerima õppetöösse eesti keelest erineva emakeelega õpilasi.

2.2 Õppe- ja kasvatuseesmärgid koolis

Põhikooli sihiseade

1. Voore Põhikoolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.
2. Koolis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine, mis aitab tal edaspidises elus võimalikult edukalt toime tulla.
3. Kooli ülesandeks on luua õpilasele eakohane, turvaline ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.
4. Õpilasel, kes on läbinud kooli õppekava, on kujunenud põhilised väärtushoiakud ning õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja peab tundma vastutust tegude tagajärgede eest. Ta on jõudnud selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning omavad valmisolekut õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.
5. Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli ning KOV lastekaitsetöötajate ja kohaliku kogukonna koostöö tulemusena
6. Õpilasel, kes lõpetab kooli, on teadmised ainevaldkonnaalaste faktide, põhimõtete, protsesside ja üldiste mõistete kohta, kognitiivsed ja praktilised oskused ülesannete täitmiseks ja probleemide lahendamiseks tulemaks toime edasise haridustee jätkamisega ja olema hiljem võimeline konkureerima tööjõuturul.
7. Voore Põhikool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse meie õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.
8. Voore Põhikooli ülesanne on kujundada ennastjuhtivat õpilast, kes oleks ühiskonnas aktiivne ja iseseisev kodanik.

2.3. Õppe- ja kasvatuseesmärgid lihtsustatud õppes

1. Lihtsustatud õppe põhiülesanne on suunata õpilase arengut ja aidata kujuneda isiksusel, kes tuleb eluga toime võimalikult iseseisvalt, teeb võimetekohast tööd, määratleb end oma rahva liikmena ja riigi kodanikuna.
2. Lihtsustatud õppele kohaldatakse põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud õppe- ja kasvatuseesmärgid ning pädevusi, arvestades järgmisi rõhuasetusi:
 - 1) õpilane peab lugu iseendast, kodust ja perekonnast, suudab majandada ennast ja oma perekonda;
 - 2) õpilane armastab kodumaad;
 - 3) õpilane teadvustab ennast ja kaasinimesi ning nende erinevusi, oma ja teiste rahvaste kultuurilisi erinevusi;
 - 4) õpilane tunneb ja järgib võimetekohaselt õigusnorme ja demokraatia põhimõtteid;

- 5) õpilane hoidub eetilistelt valedest ahvatlustest ja ettepanekutest;
- 6) õpilane tunneb terveid eluviise ning püüab neid järgida;
- 7) õpilane teab loodushoiu peamisi seisukohti ja püüab tegutseda keskkonda säästes;
- 8) õpilane eesmärgistab, kavandab ja hindab oma igapäevast tegevust;
- 9) õpilane oskab tuttavates situatsioonides valida, nõu küsida, otsustada ja vastutust kanda;
- 10) õpilane on valmis koostööks;
- 11) õpilane osaleb võimetele vastavas täiendusõppes;
- 12) õpilane mõistab lihtsat teavet, oskab teavet hankida (sh Internetist);
- 13) õpilane valdab järgmisi elementaarskusi: vaatlemine, kuulamine ja kõne mõistmine, kõnelemine; lugemine, kirjutamine, arvutamine;
- 14) õpilane mõistab töö vajalikkust, valdab baasoskusi, suudab tööaja jooksul alluda töödistsipliinile, on valmis endale otsima sobivat tööd;
- 15) õpilane omab kujutlust maailmast kui tervikust.

2.4. Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted lihtsustatud õppes

Lihtsustatud õppes lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- 1) Lihtsustatud õppes lähtutakse põhimõttest, et igaühel peab olema võimalus saada haridust vastavalt oma võimetele. Õppekorralduses ja õppesisu valikul arvestatakse õpilaste võimeid ja teisi individuaalseid iseärasusi.
- 2) Lihtsustatud õppes peetakse oluliseks samu humanistlikke seisukohti, mida püstitab põhikooli riiklik õppekava. Tähelepanu pööratakse sallivusele erinevuste suhtes, kaaslaste erivajaduste mõistmisele; oma võimaluste ja piirangute teadvustamisele.
- 3) Taotletakse iga õpilase arengu toetamist: lapse arengupuute ületamiseks või vähendamiseks rakendatakse temale sobilikke eripedagoogilisi meetodeid. Selle aluseks on iga lapse arengutaseme ja -võimaluste hindamine. Vajaduse korral koostatakse õpilasele individuaalne õppekava, milles esitatakse vähendatud või ka kõrgendatud nõuded õpitulemustele. Sellisel juhul kohaldatakse eeldatavate õpitulemustena õpilasele koostatud individuaalses õppekavas sätestatud õpitulemusi.
- 4) Lihtsustatud õppe sisu on valdavalt suunatud praktiliste oskuste ja teadmiste omandamisele. Kooli õppekava koostatakse nii, et õpilased omandaksid igapäevases elus toimetulekuks vajalikud teadmised ja oskused, väärtushinnangud ja toimumisviisid. Lihtsustatud õppe väljundiks on praktilist tööd väärtustav ja kutseõppeks valmis olev ühiskonna liige. Taotletakse õpetamist, kasvatamist ja arengu toetamist valdavalt praktilise õppeviisi (harjutamise) kaudu. Reegleid ja teooriaid käsitletakse minimaalselt, nende ülesandeks on üldistada ja teadvustada praktiliselt omandatud. Praktilised oskused konkretiseeritakse õpitulemustes. Praktiliste oskuste omandamisel toetatakse emakeeles (suhtlemine, teabe hankimine), matemaatikas jt ainetes omandatud teadmiste ja oskuste. Seosed eri ainevaldkondade vahel kujunevad üldõppe või selle elementide rakendamise, õpetust läbivate teemade, õppeülesannete, -meetodite ja -viiside abil.
- 5) Lihtsustatud õppes suunatakse õpilast omandama sotsiaalseid kogemusi: täitma ülesandeid koostöös, eeskuju järgi, näidise põhjal ning sõnalise selgituse alusel. Õpilaste aktiveerimine eeldab nende psüühilisele arengule vastavate tegevuste valikut, jõukohast õpitegevust, konkreetset ja arusaadavat eesmärgiseadet, õpilaste tegevuse pidevat stimuleerimist ja edusammudele hinnangu andmist. Oluline on õpetaja ja õpilaste emotsionaalne kontakt ühistegevuses, õppe jõukohasus, heatahtlik ja toetav miljö. Õpioskuste kujunemist soodustavad õpetaja ja lastevanemate

sagedased kontaktid (ühised nõudmised, samalaadne abi).

- 6) Kooli õppekava rakendamisel ja arendamisel arvestatakse konkreetse kooli ja klassi õpilastega. Tähtis on koostöö eripedagoogiga, aineõpetajatega, lapsevanematega, valla või linna esindajatega, vajaduse korral spetsialistidega väljastpoolt kooli ja õpilastega.

3. Pädevused

- 1) Riikliku õppekava tähenduses on pädevus asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas tulemuslikult toimida. Pädevused jagunevad üld- ja valdkonnapädevusteks.
- 2) Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevustes ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöös.
- 3) Üldpädevused on:
 - (1) kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ning tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, loodusega, oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuuri sündmustega, väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt;
 - (2) sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada, toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ning järgida ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning erinevate keskkondade reegleid; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;
 - (3) enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida terveid eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;
 - (4) õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ning seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades, seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida enda teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;
 - (5) suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, viisakalt ja asjakohaselt väljendada nii emakeeles kui võõrkeeltes, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili ning korrektset viitamist; väärtustada õigekeelsust ning väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;
 - (6) matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid koolis ja igapäevaelus;

suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõendus põhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;

(7) ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja neid ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi; seada eesmärgid ja neid ellu viia; korraldada ühistegevusi, näidata initsiatiivi ja vastutada tulemuste eest; reageerida paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske; rakendada finantskirjaoskust

(8) digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuv asukonnas nii õppimisel kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärtust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumite loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

- 4) Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad ka teiste ainevaldkondade õppeained ning tunni- ja kooliväline tegevus.
- 5) Ainekavades esitatakse õpitulemused, mis toetavad kooliastme lõpuks taotletavate teadmiste, oskuste ja hoiakute saavutamist ning valdkonnapädevuste kujunemist. Väärtushoiakuid väljendavaid õpitulemusi numbriliselt ei hinnata, vaid antakse nende saavutatuse kohta õpilasele sõnalist tagasisidet.

3.1 I kooliastmes taotletavad pädevused ning õppe ja kasvatuses rõhuasetused

1) Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- 1) peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
- 2) tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- 3) teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- 4) oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;

- 5) suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
- 6) mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
- 7) arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
- 8) käitub loodust hoidvalt;
- 9) oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
- 10) oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
- 11) austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
- 12) oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu 8 liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- 13) hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
- 14) oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
- 15) teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda, ning on valmis seda tegema.

2) Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatus põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega.

Esimeses kooliastmes keskendutakse:

- 1) kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
- 2) positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
- 3) õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- 4) eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;
- 5) põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
- 6) õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.
- 7) Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.
- 8) Õppetöö korraldamise alus on esimeses kooliastmes kombineeritud üld- ja aineõppe.

3.2 II kooliastme pädevused ning õppe ja kasvatus rõhuasetused

1) Teise kooliastme lõpus õpilane:

- 1) hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;
- 2) oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
- 3) väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
- 4) oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida;
- 5) oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
- 6) oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel 9 tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
- 7) tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;
- 8) on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;
- 9) väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;
- 10) oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;
- 11) oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;
- 12) tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
- 13) väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;
- 14) väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- 15) on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.

2) Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmis- ja tegevusvaldkondade vastu.

Teises kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitut praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
- 2) huvitegevuse võimaluste pakkumisele;
- 3) õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
- 4) õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

3.3 III kooliastme pädevused ning õppe ja kasvatuse rõhuasetused

1) Kolmanda kooliastme lõpus õpilane:

- 1) tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- 2) tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;
- 3) on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;
- 4) on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärgid ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
- 5) suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekeelsete reeglite;
- 6) valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste;
- 7) suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;
- 8) mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
- 9) oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;
- 10) suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
- 11) on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
- 12) suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
- 13) väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
- 14) mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

2) Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuse põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida.

Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele;
- 2) õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- 3) erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
- 4) pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
- 5) õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
- 6) õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

3.4 Lihtsustatud õppe ja kasvatuses rõhuasetused ning taotletavad pädevused

1) Lihtsustatud õppe ja kasvatuses rõhuasetused 1.–2. klassis

- 1) Õpilaste juhtivaks tunnetusprotsessiks on tajumine, mõtlemine on kaemuslik-praktiline, areneb kaemuslik-kujundilise mõtlemise suunas, tegevusega kaasnev kõne on vähene. Õppetöös on eelistatud üldõpetuslik tööviis või üld- ja aineõpetuse kombineeritud variant. Soovitav on õppimine praktilise tegevuse ja didaktilise mängu kaudu. Õppematerjal esitatakse õpilastele jõukohases mahus, õpilaste tegevust verbaliseerib valdavalt pedagoog.
- 2) Õpetuse põhitootluseks on õpilase rolli mõistmine ja vastavate alusoskuste omandamine koosteguvuse ja matkimise tasandil: kuulamine, vaatlemine, matkimine, tegutsemine näidise järgi, võrdlemine, rühmitamine, adekvaatne reageerimine korraldustele, osalemine dialoogis, produktiivse tegevuse tulemusele orienteerumine, tegevusse lülitumine ning ühelt tegevuselt teisele ümberlülitumine, oma välimuse ja õppevahendite korrashoid, omandatud praktilise tegevuse (toimingute) struktuuri ettekujutamine. Õpilased omandavad elementaarse lugemis-, kirjutamis- ja arvutamisoskuse.
- 3) Rõhuasetus on oma mina teadvustamisel (MINA ise) ning MINA – MEIE suhetel: kontakt ja koosteguvus täiskasvanuga (pedagoogiga), koosteguvus klassikaaslastega, osalemine õpitud süžee mängudes ja dramatiseeringutes.
- 4) Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad. Seetõttu varieeritakse vastavalt õpilaste individuaalsetele iseärasustele õppeülesandeid, materjali keerukust, abi osakaalu ja oskuste omandamiseks kuluvat aega.
- 5) Väärtuskasvatuseks kasutatakse ülesandeid, kus on vaja hinnata käitumisakte põhimõttel ÕIGE – VALE, motiivi TAHAN kõrval õpitakse lähtuma ka motiivist ON VAJA.
- 6) Õpetaja olulisim ülesanne on toetada õpilase eneseuskust ja käitumist õpilase rollis.

2) 2. klassi lõpuks õpilane:

- 1) tunneb end oma pere liikmena, oma klassi ja kooli õpilasena;
- 2) eristab oma-võõrast-ühist;

- 3) hoiab korras oma koolitarbed ja välimuse, hoiab puhtust;
- 4) märkab ilu;
- 5) kuulab ja vastab küsimustele;
- 6) kontakteerub ühistegevuses teiste inimestega, palub abi ja osutab ise abi kaaslastele;
- 7) osaleb klassi ühistegevuses (sh õpitud süžee mängudes);
- 8) käitub tuttavas situatsioonis viisakalt;
- 9) hindab käitumisakte õige/vale-, meeldib / ei meeldi- tasandil;
- 10) oskab looduses käituda õpitu ulatuses ning hinnata oma ja teiste käitumist looduses õige/valepõhimõttel;
- 11) täidab ülesanded koostgevuses, eeskuju, näidise ja omandatud oskuste piirides suulise korralduse järgi;
- 12) selgitab mõisteid ööpäev ja aastaajad;
- 13) leiab paberilehelt ja raamatu leheküljelt vajaliku teabe (suunamisel);
- 14) vaatlleb esemeid ja märkab nende erinevusi;
- 15) eristab objekte ja nende kujutisi kuju, suuruse ja värvuse järgi; tajub ruumisuhteid esemete ja kujutiste ning nende osade vahel;
- 16) võrdleb ja rühmitab esemeid ja kujutisi erinevate tajutavate tunnuste alusel;
- 17) viib kokku eseme või kujutluse ja keelelise väljendi, tunneb tuttavaid esemeid kirjelduse järgi; 18) väljendab ennast 3–4-sõnaliste lihtlausetega;
- 18) kujutab ette ja modelleerib lühitekstis kirjeldatud situatsiooni;
- 19) loeb jõukohast õpitud teksti lühikeste sõnade ja/või kõnetaktide kaupa;
- 20) arvutab 20 piires.

3) Õppe- ja kasvatuses rõhuasetused 3.–5. klassis

- 1) Õpilaste juhtivaks tunnetusprotsessiks on mälu, hakkab kujunema sisekõne, areneb elementaarne verbaalne mõtlemine. Sisekõne kujunemine võimaldab arendada õpitegevuse kavandamist-reguleerimist: orienteerumine ülesandes, planeerimine, algoritmide valik ja kasutamine, enesekontroll. Õpioskuste seisukohalt on oluline õppeülesannete teadvustamine, st oma tegevuse refleksioon.
- 2) Põhitaotluseks on kujundada õpilase roll ja õpioskused, häälestada õpilast suhtuma õppimisse positiivselt.
- 3) Õppekavateraviku kujundamise aluseks on suhted MINA/MEIE/KODUKOHT (paikkond). 3.3.4. Lugemine, kirjutamine, arvutamine, orienteerumine tekstis ja tekstiloomes, vaatlus- ning võrdlusoskus jne omandatakse tasemel, mis võimaldab neid hiljem kasutada ainealaste teadmiste ning tööoskuste omandamiseks.
- 4) Väärtuskasvatuseks on esikohal käitumisaktide teadvustamine ja nende hindamine moraalinormidele vastavuse aspektist. Eesmärk on viisakas ja reeglitekohane käitumine tuttavates situatsioonides.
- 5) Oluline on kujundada ja toetada õpilase rolli ning valmistada õpilasi ette uute õppeainete (sh tööõpetuse) õppimiseks alates 6. klassist.

4) 5. klassi lõpuks õpilane:

- 1) osaleb jõukohaselt ühistegevuses, abistab kaaslast;
- 2) alustab ja jätkab dialoogi;
- 3) käitub koolis ja avalikes kohtades viisakalt, tunneb ja järgib lihtsamaid kombeid;
- 4) arvestab teadaolevaid motiive ja tingimusi käitumisaktide hindamisel, väljendab käitumisaktis ilmnenu iseloomuomadusi;
- 5) kirjeldab oma käitumist konfliktsituatsioonis;
- 6) oiidub kaaslast kahjustavast käitumisest;

- 7) väljendab ennast arusaadavalt (sh lühitekstide abil);
- 8) mõistab omandisuhteid OMA – VÕÕRAS – ÜHINE-tasandil ja käitub vastavalt;
- 9) eristab fantaasiat ja reaalsust;
- 10) hoiab puhtust ja korda kodus ning koolis, hoidub loodust kahjustavast käitumisest;
- 11) täidab ülesandeid eeskuju, näidise ja õpitud oskuse piirides verbaalse korralduse (sh kirjaliku instruksiooni) järgi;
- 12) õpib üksi, klassis ning kodus, osaleb ühistöös;
- 13) kasutab tuttavaid abivahendeid õpiülesannete täitmisel (sh lihtsaid skeeme ja sümboleid);
- 14) kirjeldab oma tegevust nii tegevuse ajal kui ka tagantjärele;
- 15) kasutab õpitud enesekontrollivõtteid ;
- 16) mõistab ruumi ja aja suhteid, väljendab neid kõnes;
- 17) vaatlleb sihipäraselt, võrdleb ning rühmitab objekte ja nähtusi, kui rühmitusalus on antud;
- 18) eristab tuttavates situatsioonides ja oma tegevuses põhjust, tagajärge ja eesmärki;
- 19) loeb jõukohast õppeteksti ladusalt, tõlgendab õpitud teksti oma sõnadega, kujutab kirjeldatud objekte ja situatsioone ette;
- 20) vormistab oma õpiülesanded nõuetekohaselt.

5) Õppe ja kasvatus eesmärgid 6.–7. klassis

- 1) Laste juhtivaks tunnetusprotsessiks on endiselt mälu. Verbaalse mõtlemise areng võimaldab mõista lihtsamaid teooriaid, süstematiseerida praktilisi ja vaimseid kujutlusi.
- 2) Põhitaotlus on elementaarse teoreetilise mõtteviisi ja tööharjumuste kujundamine, rollisuhetlemise teadvustamine.
- 3) Õppekavateraviku kujundamise aluseks on MINA/MEIE/KODUKOHT-suhted EESTIGA.
- 4) Õpilased omandavad ladusa lugemisoskuse ning koostavad kirjalikke lühitekste, mida kasutatakse omandatud teadmiste ja oskuste kinnistamiseks ning süstematiseerimiseks ja õpetaja suunamisel uute teadmiste omandamiseks. Oluliselt tõuseb tööõpetuse osakaal, mis soodustab oma tegevuse struktuuri teadvustamist, praktiliste baasoskuste omandamist ja kestva töö harjumuste kujunemist.
- 5) Väärtuskasvatuse olulisel kohal suhtlusprobleemide lahendamine ning viisakas ja reeglitekohane käitumine erinevates situatsioonides.
- 6) Õpetaja olulisim ülesanne on õpilase rolli toetamine lastel ning uute praktilise ja vaimse töö oskuste kujundamine. Tähelepanu vajab teemade ja töövõtete integreerimine eri õppeainetes.

6) 7. klassi lõpuks õpilane:

- 1) lahendab konflikte rahumeelselt;
- 2) selgitab rahulikult oma seisukohta kaaslastele;
- 3) täidab ühistevõttes erinevaid ülesandeid, käitub vastavalt rollile;
- 4) käitub viisakalt, tunneb kombeid;
- 5) tegutseb vastavalt päevakavale;
- 6) tunneb tervisliku eluviisi põhitõdesid ja järgib neid;
- 7) hindab objektiivselt kaaslaste käitumist, saab aru iseloomude ja võimete erinevustest;
- 8) kirjeldab oma käitumist, hindab seda ja vajaduse korral korrigeerib;
- 9) mõistab töö vajalikkust;
- 10) kasutab õpioskusi ja tuttavaid abivahendeid;

- 11) oskab märgata oma õpiraskusi, küsib raskuste puhul abi ja kasutab seda;
- 12) täidab õpitud erialal tööülesandeid, kasutab juhendaja abi;
- 13) valdab omandatud õpitoimingute struktuuri: formuleerib ülesande, kavandab tegevuse, täidab ülesande, kontrollib ja hindab tulemust;
- 14) teeb vaatluse põhjal järeldusi;
- 15) kirjeldab oma praktilist ja vaimset tegevust;
- 16) loeb ladusalt, hangib informatsiooni oma teadmiste vastavast tekstist;
- 17) loeb lihtsat plaani, kaarti, tabelit;
- 18) teab inimtegevuse mõju loodusele, hoidub loodust kahjustamast;
- 19) valdab emakeele praktilist grammatikat, st mõistab ja kasutab süntaktilisi konstruktsioone nende tähendust arvestades.

7) Õppe ja kasvatus e rhuasetused 8.–9. klassis

- 1) Juhtivaks tunnetusprotsessiks on mälu, kuid verbaalse mõtlemise osakaal tõuseb. Uute teadmiste omandamisel suureneb funktsionaalse lugemise osatähtsus, õpilased omandavad oskuse teha märkmeid ja neid kasutada, täita ülesandeid suuliste ja kirjalike juhendite järgi.
- 2) Õpetuse põhitaotlus on õpilase sotsialiseerumine ühiskonnas: valmisolek eluks perekonnas, osalemiseks tööturul, jõukohaseks kutse- ja täiendusõppeks.
- 3) Õppekava terviku kujundamise aluseks on MINA/MEIE/EESTI-suhted MAAILMAGA.
- 4) Väärtuskasvatases on esikohal demokraatia põhimõtteid (tolerantsust) toetava kodaniku kasvatamine, kes oskab ja tahab käituda sotsiaalsetele normidele vastavalt, püüab lahendada konfliktsituatsioone kokkulepete teel.
- 5) Õpetaja ülesanne on toetada õpilaste sotsialiseerumist ja toimetulekuoskuste kujunemist (kodus, tööturul, ühiskonnas), soodustada teabe iseseisva hankimise ja kasutamise oskuse kujunemist, mõjutada väärtushinnanguid.

8) Põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) suhtleb vastavalt olukorrale, arvestab partneriga;
- 2) esitab oma soove, selgitab oma seisukohti, osaleb arutelus ja arvestab teistega;
- 3) järgib ühiselu reegleid kodus, koolis ja väljaspool kooli;
- 4) lahendab lihtsamad eriolukorrad, astub vastu ebasoovitavatele ahvatlustele ning eetiliselt või õiguslikult valedele ettepanekutele;
- 5) tunnetab end oma rahvuse liikmena ja Eesti kodanikuna;
- 6) hindab õigesti oma võimeid ning kujutab ette oma toimetulekut elus (sh tööturul);
- 7) teab nimetada oma peamisi õigusi ja kohustusi, oskab seista oma õiguste eest, lahendab konflikte seadusi ning moraalinorme arvestades;
- 8) arvestab rühma huvide ja isiklikku huvi, peab kinni kokkulepetest (sh perekonnas), tunneb vastutust oma tegude eest;
- 9) loeb, kirjutab ja loob tekste iseseisvaks toimetulekuks vajalikul tasemel;
- 10) eristab vahendeid tarbekeemias ja füüsilikas;
- 11) kasutab jõukohaseid teabevahendeid, teeb märkmeid (konspekterib), koostab tarbekirja;
- 12) täidab korrektselt jõukohaseid ülesandeid individuaalselt ja rühmas;
- 13) teab kutseõppe ja täiendusõppe võimalusi;
- 14) mõistab igapäevaelus ilmnevaid inimese ja keskkonna seoseid;
- 15) mõistab ülesannete õige tõlgendamise ning enesekontrolli tähtsust, kasutab omandatud töövõtteid;

16) väärtustab praktilist tööd ja on omandanud valmisoleku kutseõppeks.

4. Õppimise käsitus ja õppekeskkond

1) Kooli õppekavas käsitatakse õppimist väljundipõhiselt, rõhutades muutusi õpilase või õpilaste rühma käitumisvõimes ja kujundada ennastjuhtivat õppijat. Konkreetsemalt tähendab see selliste teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushoiakute ja -hinnangute omandamist, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks. Õppimise psühholoogiliseks aluseks on kogemus, mille õpilane omandab vastastikusel toimes füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonnaga. Kogemusi omandades muutub õpilase käitumine eesmärgipärasemaks. Õppekeskkond kindlustatakse koolis õppekava alusel toimuva süstemaatilise ja sihipärase õppe- ja kasvatustegevusega ning õppekeskkonnaks on ka kodu ja laiemas elukeskkonnas toimivad mõjutused. Õpilane on õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes võtab võimetekohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega, õpib oma kaaslasti ja ennast hindama ning oma õppimist analüüsima ja juhtima. Uute teadmiste omandamisel tugineb õpilane varasematele ning konstrueerib uue teabe põhjal enda teadmised. Omandatud teadmisi rakendatakse uutes olukordades, probleemide lahendamisel, valikute tegemisel, väidete õigsuse üle arutledes, oma seisukohti argumenteerides ning edasiste õpingute käigus. Õppimine on elukestev protsess, milleks vajalikud oskused ja tööharjumused kujunevad põhihariduse omandamise käigus.

2) Kooli õppekavas mõistetakse õpetamist kui õppekeskkonna ja õppetegevuse organiseerimist viisil, mis seab õpilase tema arengule vastavate, kuid pingutust nõudvate ülesannete ette, mille kaudu tal on võimalik omandada kavandatud õpitulemused.

3) Kooli õppekavas mõistetakse kasvatust kui õpilase suhete kujundamist teda ümbritseva maailmaga. Edukas väärtuskasvatus eeldab kogu koolipere, õpilase ja perekonna vastastikust usaldust ning koostööd. Hoiakute kujundamise võtmeisik on õpetaja, kelle ülesanne on pakkuda isiklikku eeskujut, toetada õpilaste loomupärasest soovist enda identiteetis selgusele jõuda ning pakkuda sobiva arengukeskkonna kaudu tuge erinevates rühmades ja kogukondades ning kogu ühiskonnas aktsepteeritavate käitumisharjumuste väljaarenemiseks.

4) Õpet kavandades ja ellu viies:

- 1) arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, terviseseisundit, huvi ja kogemusi;
- 2) arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks e- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- 3) võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
- 4) kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras; tehakse uurimistööd ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
- 5) luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);

- 6) kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas õppekäike, õues- ja muuseumiõpet, õppevideoid, projektiõpet jms);
- 7) kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;
- 8) kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutustasemega õppida, arvestades sealjuures igaühe individuaalsust.

5) Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandab kool kooli õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus.

6) Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldab kool õpet ja kujundab õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku.

7) Õppekeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab põhihariduse alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.

8) Kool korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Õppekoormus vastab õpilase jõuvarudele.

9) Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

- 1) osaleb kogu koolipere;
- 2) luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatuses seotud osaliste vahel;
- 3) koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväärikust ning isikupära;
- 4) jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- 5) märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
- 6) välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;
- 7) ollakse avatud vabale aramusvahetusele, sealhulgas kriitikale;
- 8) luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;
- 9) luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
- 10) luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;

- 11) korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;
- 12) korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest.

10) Füüsilist keskkonda kujundades jälgib kool, et:

- 1) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;
- 2) õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada vallaraamatukogu;
- 3) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- 4) ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
- 5) kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt (staadion, aula, saal, talvel suuskade kasutamise võimalus);

11) Õpet korraldatakse ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses õppekeskkonnas.

12) Lihtsustatud õppe korraldus

- 1) Õppe ja kasvatuse korraldus määratakse kooli õppekavas, lähtudes riiklikus õppekavas esitatud nõuetest ja ülesannetest.
- 2) Vajaduse korral koostatakse õpilasele individuaalne õppekava, milles esitatakse vähendatud või ka kõrgendatud nõuded õpitulemustele.
- 3) Lihtsustatud õpet korraldatakse õppeainete kaupa, rakendades õppeainete lõimimise põhimõtet. Õpe võib olla korraldatud mitmel viisil: kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel, erinevate õppeainete õpetamine toimub teatud ajal õppeaastas, üldõpetuslik õpe, mille puhul keskendutakse teatud teemadele, eristamata tavapäraseid ainetunde.
- 4) Õppe ja kasvatuse ajakasutus, (sh projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg) määratakse kooli õppekavas, arvestades „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses” sätestatud nõudeid õppeaasta pikkusele, õpilase suurima nädalakoormuse piiranguid ning tunnijaotusplaani.
- 5) Õppeained jagunevad kohustuslikeks õppeaineteks ja valikõppeaineteks. Valikõppeainetele ja valitud tööõpetuse suunale koostab kool ainekavad.
- 6) Võõrkeelena õpetatakse ühte keelt, mille valib kool, arvestades oma võimalusi ja õpilaste soove. Võõrkeele õpe algab 5. klassist.

- 7) Lihtsustatud õppel olevatele õpilastele võib kohaldada tunnijaotusplaani erinevat tunnijaotusplaani (sealhulgas liita ja ümber kujundada õppeaineid), välja arvatud tööõpetuse osas. Sealjuures tuleb tagada õpilastele võimalused lisaga kehtestatud lihtsustatud õppe õpitulemuste saavutamiseks järgmiselt:
 - 1) 1.–2. klassi õpitulemused hiljemalt 2. klassi lõpuks;
 - 2) 3.–5. klassi õpitulemused hiljemalt 5. klassi lõpuks;
 - 3) 6.–7. klassi õpitulemused 7. klassi lõpuks;
 - 4) 8.–9. klassi õpitulemused põhikooli lõpuks.
- 8) Kui õpe toimub väikeklassis võib kooli õppekavas võrreldes määrusega muuta tunnijaotusplaani, näha ette vähendatud või asendatud õpitulemused võrreldes määruses sätestatud taotletavate õpitulemustega ja vähendatud õppekoormuse, kuid mitte alla 20 õppetunni õppenädalas.
- 9) Lihtsustatud õppel olevale õpilasele, kes õpib tavaklassis, kehtestatakse erisused tunnijaotusplaanis individuaalse õppekavaga. Lihtsustatud õppel olevate õpilaste klassis rakendatakse erisusi tunnijaotusplaanis hoolekogu nõusolekul ja see kehtestatakse kooli õppekavas.
- 10) Vastavalt piirkonna ja kooli võimalustele ning õpilaste soovidele võib valida tööõpetuse ainekavas märkimata õppesuuna (näiteks keraamika, vitspunutiste tegemine jms). Valikute tegemise ning vastavate ainekavade koostamise aluseks on kooli õppekava tööõpetuse ainekavad. Tööõpetuse ainekava võib sisaldada tööpraktikat.
- 11) Läbivad teemad määratakse kooli õppekavas, kohandades või muutes vajaduse korral põhikooli riikliku õppekava läbivaid teemasid.

5. Tunnijaotusplaani õppeainete ja klassiti, valikainete loendid ja valimise põhimõtted.

(1) Põhikooli tunnijaotusplaani õppeainete ja aastati

1) Põhikool tagab õpilasele õppe kohustuslikes õppeainetes alljärgnevas tunnijaotusplaanis vastavalt I, II ja III kooliastmele ja lihtsustatud õppele esitatud nädala õppetundide mahu:

I kooliaste

Kohustuslik	1.	2.	3.	I ka	RÕKK	LISA
Eesti keel	7	7	6	20	19	1
A-võõrkeel			3	3	3	
Matemaatika	3	4	5	12	10	2
Loodusõp.	1	1	1	3	3	
Inimeseõpetus		1	1	2	2	
Muusika	2	2	2	6	6	
Kunst	2	2	2	6	4.5	1,5

Tööõp.	2	2	2	6	4.5	1,5
Kehaline kasvatus	3	3	3	9	8	1
Valikõppeained						
Tundide arv	20	22	25	67	60	7
Max lubatud	20	23	25	68	68	

II kooliaste

Kohustuslik	4.	5.	6.	II ka	RÕKK	LISA
Eesti keel	6	3	3	12	11	1
Kirjandus		2	2	4	4	
A – võõrkeel	3	3	3	9	9	
B – võõrkeel			3	3	3	
Matemaatika	4	5	5	14	13	1
Loodusõpetus	2	2	3	7	7	
Ajalugu		2	2	4	3	1
Inimeseõp.		1	1	2	2	
Ühiskonnaõpetus			1	1	1	
Muusika	2	1	1	4	4	
Kunst	1	1	1	3	3	
Tehnoloogia	2	2	2	6	5	1
Kehaline	3	3	2	8	8	
Valikõppeained						

Tundide arv	23	25	29	77	73	4
Max lubatud	25	28	30	83	83	

III kooliaste

Kohustuslik	7.	8.	9.	III ka	RÕKK	LISA
Eesti keel	2	2	2	6	6	
Kirjandus	2	2	2	6	6	
A-võõrkeel	3	3	3	9	9	
B-võõrkeel	3	3	3	9	9	
Matemaatika	5	4	5	14	13	1
Loodusõp.	2			2	2	
Geograafia	1	2	2	5	5	
Bioloogia	1	2	2	5	5	
Keemia		2	2	4	4	
Füüsika		2	2	4	4	
Ajalugu	2	2	2	6	6	

Inimeseõp.	1	1		2	2	
Ühiskonnaõp.			2	2	2	
Muusika	1	1	1	3	3	
Kunst	1	1	1	3	3	
Tehnoloogia	2	2	1	5	5	
Kehaline	2	2	2	6	6	
Valikõppeained						
Ettevõtlusõpetus	1			1		1
Karjääriõpetus		1		1		1
Tundide arv	29	32	32	93	90	3
Max lubatud	30	32	32	94	94	

B-võõrkeele valiku otsustab 5. klassi lapsevanem III trimestril. Valikuid saab teha saksa ja vene keele vahel, kuna vallas on vastava kvalifikatsiooniga keeleõpetajad olemas. B-võõrkeele rühma avamise piirnormiks on viis õpilast.

Lihtsustatud õpe

Õppeained/ klassid	1	2	3	4	5	6	7	8	9
eesti keel	7	9	8	8	7	6	6	6	6
võõrkeel					2	2	2	2	2
matemaatika	5	5	5	5	5	5	4	5	5
loodusõpetus	1	1	2	2	2	4	4	4	4
ajalugu						1	2	2	1
inimeseõpetus	1	1	1	2	2	2	2	2	1
muusikaõpetus	1	1	1	1	1	1	1	1	1
kunstiõpetus	1	1	1	1	1	1	1	1	1
kehaline kasvatus	2	3	3	2	2	2	2	2	2
tööõpetus	2	2	2	2	4	4	4	5	7
valikained			2	2	2	2	2	2	2
nädalakoormus	20	23	25	25	28	30	30	32	32

Lihtsustatud õppes õpetatakse võõrkeelena ühte keelt, mille valib kool, arvestades oma võimalusi ja õpilaste soove. Võõrkeele õpe algab 5. klassist.

2) Vaba tunniressursi (I kooliastmes seitse, II kooliastmes neli ja III kooliastmes kolm nädalatundi), kasutamine on esitatud tabelis veerus Lisa. Vabade tunniressursside valikul on lähtutud põhimõttest:

- a) eesti keel, et riigikeele oskust tõsta.
- b) reaalsed (matemaatika), et toetada laste ettevõtlikkust ja finantskirjaoskust.
- c) käsitöö/tehnoloogia, kunst, et arendada peenmotoorikat.
- d) ajalugu, et õpetada Eesti ning kodupiirkonna ajalugu.
- e) ettevõtlus ja karjäär, et ettevalmistada edukaks toimetulekuks töö- ja ettevõtluskeskkonnas.

3) Valikainete andmise võimalused ja põhimõtted:

Valikainete valikul tuleb jälgida järgmist:

- 1) valikõppeained on ettevõtlusõpetus ja karjääriõpetus
- 2) valikaine võimaldatakse ka ringidena;
- 3) valikaine ringi valik toimub vastavalt kindla õppeaasta eesmärkidest.

6. Voore Põhikooli õppekava läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted, lõimingu põhimõtted.

1) Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

2) Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- (1) õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;
- (2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlemised, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- (3) valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
- (4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
- (5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassiväliselt

õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

3) Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:

- (1) elukestev õpe ja karjääri kujundamine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvas õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid;
- (2) keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna ja inimarengu küsimustele;
- (3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
- (4) kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab oma kultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;
- (5) teabekeskkond ja meediakasutus – taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskkonda, suudab meediamailma sisu ja allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada, tunnustab autorlust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärgi ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskkonnas;
- (6) tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
- (7) tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;
- (8) väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

4) Liikluskasvatuse teemad kooliastmeti

(1) Vastavalt „Liiklusseadusele“ on liikluskasvatuse eesmärk kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on

- 1) ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda ning hoiduvad käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt;
- 2) teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina.

(2) Kooli rolliks on vastavalt „Liiklusseadusele“ viia läbi laste liikluskasvatust ja valmistada neid ette ohutuks liiklemiseks.

(3) Kooli poolt läbiviidav liikluskasvatus toimub vastavalt ja kooskõlas Vabariigi Valitsuse 27.10.2011. a määrusega nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“.

(4) Määruses „Laste liikluskasvatuse kord“ on esitatud liikluskasvatuse sisu kooliastmeti:

- 1) põhikooli I astmes on liikluskasvatuse sisuks jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast;
- 2) põhikooli II ja III astmes on liikluskasvatuse sisuks erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine.

(5). Maanteeamet soovib liikluskasvatuse teemade kaudu kujundada alljärgnevad üldised teadmised ja oskused ohutuks liiklemiseks kooliastmeti. I kooliastme lõpuks õpilane:

- 1) teab hädaabi numbrit (112), oskab ohust teatada;
- 2) oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel;
- 3) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve- ning küünarnukikaitset, vajadusel ujumisrõngast, päästevesti;
- 4) oskab käituda ühissõidukeis, neisse siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada;
- 5) oskab valida jalgrattaga, rulaga, rulluiskudega sõitmiseks ohutut kohta;
- 6) oskab ohutult liigelda märjal, libedal, lumisel teel;
- 7) oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta; peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada;
- 8) oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust;
- 9) oskab eristada valet/ohtlikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest.

II kooliastme lõpuks õpilane:

- 1) oskab ohust kiiresti ja korrektselt teatada;
- 2) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi-, mopeedijuhkiiver, põlve- ning küünarnukikaitset;
- 3) oskab käituda ühissõidukeis, neisse siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada;
- 4) oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust;

- 5) oskab valida tee sh raudtee ületamiseks kõige ohutumad kohta;
- 6) oskab hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid;
- 7) tunneb/teab/mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile);
- 8) oskab leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutuslaste teemakäsitluste kohta;
- 9) oskab kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja teab, kuidas ohtu vältida.

III kooliastme lõpuks õpilane:

- 1) väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seaduskuulekas;
- 2) oskab ohust teatada ja hinnata ohuolukorda;
- 3) oskab vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi;
- 4) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi- ja mootorratturi kiiver, põlve- ning küünarnukikaitset;
- 5) teab ja tunneb nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt nõuetele käituda;
- 6) oskab kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida ohutuma teekonna sihtpunkti jõudmiseks;
- 7) kirjeldab ohutu teekonna valiku põhimõtteid;
- 8) mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile, mopeedijuhile);
- 9) on teadlik ohutuslastest kampaaniatest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta;
- 10) oskab leida informatsiooni ja võrrelda Eesti (liiklus)ohutuslast olukorda teiste riikidega.

Klassijuhatajate ja aineõpetajate töökavades määratletakse liikluskasvatuse detailiseeritud teemad, mida käsitletakse integreerituna ainetundides. Koolivälised liiklusalased üritused kavandatakse kooli üldtööplaanis.

7. III kooliastme läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted ning temaatilised rõhuasetused.

7.1. Vastavalt Põhikooli riiklikus õppekavas § 15 p 8 sätestatud korrale korraldab kool õpilastele loovtöö tegemise III kooliastmes, mille teema märgitakse põhikooli lõputunnistusele.

7.2. Loovtöö lähtub õppekava läbivatest teemadest või lõimib õppeaineid.

7.3. Loovtööks võib õpilane valida praktilise töö või uurimuse. Praktiliseks tööks võib olla konkursi, kontserdi, võistluse, konverentsi, õppematerjali koostamise või ühe kooliastme ürituse korraldamine jne. Lisaks praktilisele osale on vaja esitada vastava tegevuse kirjalik kokkuvõte. Uurimus ehk uurimistöö on kirjalik tekst, kus õpilane keskendub mingile uurimisprobleemile. Uurimuses tuleb püstitada uurimisküsimus (-d) ja (või) hüpoteesid.

Tööd võib teostada nii individuaalselt kui ka kollektiivselt. Kollektiivselt teostatud loovtööde puhul peab rühma iga liikme panus olema selgelt tõendatud ja nähtav igas töö etapis.

7.4. Loovtöö eesmärgiks on pakkuda õpilasele võimetekohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust, toetades ja arendades järgmist:

- 1) õpilase terviklikku maailmapilti ning loomingulist algatusvõimet ja eneseväljendusoskust.
- 2) uute ideede tekkimist ja teostamist läbi loovtöö protsessi, sidudes erinevaid õppeaineid.
- 3) üldpädevuste kujunemist (IKT vahendite kasutamine, loovtöö vormistamine, tegevuse planeerimine ja selle järgimine, töö allikate ja andmetega, kriitiline mõtlemine, probleemide lahendamine, tegevuse analüüsimine, esinemisoskuse arendamine)
- 4) eneseanalüüsi (huvid, võimed, oskused, kogemused)

7.5. Loovtöö korraldamise ja läbiviimise etapid:

- 1) loovtöö teema valimine;
- 2) loovtööde juhendamine;
- 3) loovtöö protsessi ajaline jaotus
- 4) loovtöö kaitsmine;
- 5) loovtööle hinnagu andmine.

7.6. Loovtöö teema valimine

III kooliastme õpilane valib õppeaasta alguses loovtöö teemavaldkonna, loovtöö liigi (uurimus või praktiline töö), töövormi (individuaalne või rühmatöö) ja juhendaja. Loovtöö teemad pakuvad välja õpilased või õpetajad-juhendajad. Mitmekesi teostatud loovtööde puhul peab kõigi õpilaste panus olema selgelt tõendatud ja nähtav. Panuse võrdse jaotumise üle peab arvestust töö juhendaja. Loovtööde juhendajad ja teemavaldkonnad kinnitatakse direktori käskkirjaga oktoobris.

7.7. Juhendamine

Loovtöö juhendaja on Voore Põhikooli õpetaja või kooli töötaja. Sõltuvalt loovtöö spetsiifikast võib kaasjuhendaja olla ka väljastpoolt kooli. Üks juhendaja võib juhendada üldjuhul kahte loovtööd. Loovtööde koostamine ja juhendamine planeeritakse ühtlaselt kogu protsessi vältel. Loovtöö juhendaja-õpetaja roll on eelkõige suunav. Juhendaja:

- 1) aitab õpilast teema valikul, eesmärgi sõnastamisel ja tegevusplaani koostamisel; täpsustab rühmatöös liikmete tööpanuse ning jälgib panuse võrdset jaotumist; soovib kirjandust ja annab suuniseid info leidmisel;
- 2) jälgib töö vastavust sisu- ja vorminõuetele;
- 3) jälgib ajakava täitmist, tutvub valminud uurimistöö või praktilise töö kirjaliku osaga ning viitab puudustele;
- 4) nõustab õpilast edukaks töö kaitsmiseks, annab valminud tööle hinnangu

7.8. Loovtöö protsessi ajaline jaotus

Loovtööde valmimise protsessi koordineerib klassijuhataja. Loovtöö valmimise eest vastutavad õpilane ja juhendaja.

Septembri lõpuks (kuupäev määratakse kooli kalenderplaanis) esitab õpilane koolijuhile avalduse koos juhendaja allkirjaga.

Oktoobris (kuupäev määratakse kooli kalenderplaanis) kinnitab direktor loovtööde valikud käskkirjaga. Algab töö tegemine.

Jaauari lõpus esitab õpilane vahekokkuvõtte loovtöö hetkeseisust klassijuhatajale. Mai esimesel nädalal (kuupäev määratakse kooli kalenderplaanis) esitab õpilane kirjalikult vormistatud loovtöö juhiabile nii paberkandjal (1 eksemplar) kui ka digitaalselt (pdf failina).

V õppeperioodi alguses toimub loovtööde kaitsmine komisjoni ees. Loovtöö kaitsmise kuupäev otsustatakse õpetajate koosolekul ja sellest teavitatakse õpilasi vähemalt kaks nädalat

ette. Loovtööde kaitsmiskomisjonid kinnitab direktor käskkirjaga. Õpilane, kes ei ole esitanud loovtööd õigel ajal või kelle loovtööle ei anta positiivset hinnangut, saab uue võimaluse järelkaitsmisel.

7.9. Loovtöö kaitsmine

Loovtööde kaitsmine toimub V õppeperioodi alguses. Loovtöö kaitsmisele lubatakse õpilane, kes on tähtaegselt esitatud töö kirjaliku osa ja kelle töö on juhendaja hinnangul kaitsmiskõlblik. Loovtöö kaitsmine toimub vastavalt etteantud korraldusele ja ajakavale.

Mitme autori puhul osalevad loovtöö kaitsmisel kõik õpilased. Loovtööd esitleb õpilane suulise ettekandena ning selleks on aega 5-10 minutit. Esitlust on soovitatav näitlikustada kas stendiettekanedega või multimeedia, audiovisuaalsete jm vahenditega.

Loovtöö esitlemisel õpilane:

- 1) selgitab töö eesmärgi ja põhjendab teema valikut;
- 2) tutvustab kasutatud meetodeid;
- 3) esitab töö kokkuvõtte: milleni jõuti, millised probleemid tekkisid, kuidas eesmärk täideti;
- 4) annab hinnangu oma töö protsessile ja tulemusele.

Kui töö hinnatakse osaliselt arvestatuks, tuleb õpilasel likvideerida loovtööde kaitsmiskomisjoni poolt välja toodud vead kokkulepitud kuupäevaks.

7.10. Loovtööle hinnagu andmine

Loovtööle annab esmase hinnangu retsensent ja loovtöö esitlemisele annab koondhinnangu vastavalt hindamismudelile kaitsmiskomisjon. Kollektiivse töö puhul antakse hinnang iga liikme töö panusele.

Hinnang antakse:

- 1) töö sisule: töö vastavus teemale, seatud eesmärkide saavutamine, meetodite valik ja rakendus; terminite ja keele korrektne kasutamine, töö ülesehitus; kunstitöö, omaloomingulise ilukirjanduse või muusikateose puhul hinnatakse teose ideed, originaalsust ja selle teostamist, samuti uute seoste loomise oskust;
- 2) loovtöö protsessile: õpilase algatusvõimet ja initsiatiivi loovtöö teema valimisel, ajakava järgimist, kokkulepetest kinnipidamist, ideede rohkust, suhtlemisoskust;
- 3) loovtöö vormistamisele: teksti, jooniste, graafikute ja tabelite korrektne vormistamine, viitamine;
- 4) loovtöö esitlemisele: esitluse ülesehitus, esitluse arusaadavus, esitluse näitlikustamine, kontakt kuulajatega. Loovtöö hindamine toimub vastavalt kehtivale hindamismudelile;
- 5) loovtööd hinnatakse üldjuhul mitteeristavalt: arvestatud (A) ja mittearvestatud (MA). Loovtöö mittearvestamine otsustatakse komisjoniliikmete häälteenamusega. Eriti silmapaistvate tööde koostajaid võib hinnata hindeliselt;
- 6) loovtööde kaitsmiskomisjonil on õigus lugeda puudustega loovtöö osaliselt arvestatuks. Sellisel puhul määratakse õpilasele puuduste likvideerimiseks konkreetne tähtaeg;
- 7) loovtöö kaitsmisele tulemata jäänud õpilase töö hinnatakse mittearvestatuks;
- 8) kui komisjon on otsuse teinud, siis antakse õpilasele tagasiside suuliselt ja Stuudiumi kaudu.
- 9) Loovtöö teema kantakse põhikooli lõputunnistusele.

7.11. Loovtöö kirjalik osa

- 1) Loovtöö kirjaliku osa ülesehitus
- 2) Loovtöö vormistamine
- 3) Kasutatud teabeallikad ja viitamine
- 4) Lisad (vajadusel)

7.12. Loovtöö kirjaliku osa ülesehitus

Loovtöö kirjalikul töö on järgmised koostisosad:

1. Tiitelleht järgmiste andmetega: kooli nimetus, koostaja ees- ja perekonnanimi, klass, töö pealkiri, juhendaja ees- ja perekonnanimi, töö valmimise koht ja aasta.
2. Sisukord - soovitatav koostada tekstitöötlusprogrammi abil. Peatükkide pealkirjad on kirjutatud trükitähtedega, alapealkirjad kirjatähtedega. Peatükid on nummerdatud. Sisukorda, sissejuhatust, kokkuvõtet, kasutatud materjale ning lisasid ei nummerdata).
3. Sissejuhatus sisaldab teema valiku põhjenduse, töö eesmärgid, kasutatavad meetodid, töö ülesanded. Uurimistööl lisatakse ka uurimisküsimus (-d) ja (või) hüpoteesid.
4. Teooriaosa on ülevaatlik uuriv kirjeldus teemaga seotud materjali kohta (vähemalt 2 lk).
5. Sisu – kirjeldatakse töö ettevalmistavat osa, tööprotsessi, tekkinud probleeme ning töö tulemust.
6. Kokkuvõte on lühike ülevaade sellest, mis teemat töö käsitleb - mida uuriti, valmistati, loodi või korraldati. Lühidalt tuleks esitada peamised tulemused, järeldused, hinnangud, ettepanekud, probleemid jne. Kokkuvõttes tuleb avaldada oma arvamus või seisukoht.
7. Kasutatud materjalid on allikad, kust leiti antud töö jaoks sobivat informatsiooni.
8. Lisad on tööd täiendav või illustreeriv materjal töö lõpus (joonised, tabelid, diagrammid, fotod jne).

7.13. Loovtöö vormistamine

Loovtöö kirjaliku osa vormistamisel on vaja järgida järgmiseid nõudeid:

1. Loovtöö sõnastus peab olema korrektne ja loogiline. Kasutada tuleb selget ja täpset keelt, üldtunnustatud ja väljakujunenud terminoloogiat.
2. Kõik kirjalikud tööd esitatakse valge kirjutuspaberi ühel poolel formaadis A4 (297x210).
3. Kogu töö peab olema ühtselt vormindatud.
4. Lehe üla- ja alaservast jäetakse tühjaks 3 cm, lehe paremast servast 2 cm, vasakust servast 4 cm.
5. Tekst paigutatakse leheküljele rööpselt (välja arvatud tiitelleht, pealkirjad, kasutatud kirjanduse loetelu).
6. Kirjafont on Times New Roman.
7. Tähemärkide suurus on 12 punkti. Reavahe on 1,5 punkti.
8. Pealkirjade suurus on alanevale hierarhiale vastavalt 16, 14 ja 13 punkti paksus (Bold) kirjas. Pealkirjade lõppu kirjavahemärke ei lisata.
9. Tiitelleht (töö pealkiri võib olla suurem, maksimaalselt 18 punkti) ning tabelid (võib kasutada kirja suurus 10-11 punkti).
10. Peatükkide pealkirjad on kirjutatud trükitähtedega, alapealkirjad on kirjutatud kirjatähtedega.
11. Peatükid tähistatakse araabia numbritega, näiteks 1., 1.1, 1.2, 2. jne. Sissejuhatuse, kokkuvõtte, kasutatud teabeallikate ja lisade loetelu puhul nummerdamist ei kasutata.
12. Pealkirjadel on vasakjoondus, pealkirja lõppu punkti ei lisata.

13. Peatükk algab uuel leheküljelt, alapeatükk samalt leheküljelt. Pealkirja järel on üks tühi rida, enne pealkirja on kaks tühja rida. Tekstilõigud eraldatakse tühja reavahega. Tekstilõik koosneb vähemalt kahest lausest. Kui pealkirjaga samale leheküljele mahub alla kahe rea järgnevat teksti, tuleb alustada uuel lehel.

14. Esile tõstmiseks võib kasutada paksu kirja (Bold), selleks ei kasutata allajoonimist. Terminite lahti kirjutamiseks võib kasutada kaldkirja. Kaldkirja (Italic) kasutatakse ka võõrkeelsete sõnade või väljendite teksti lisamisel.

15. Lõikude eraldamiseks kasutatakse tühja rida, taandridu ei kasutata.

16. Kõik leheküljed töös nummerdatakse, kuid tiitellehel numbrit ei näidata. Leheküljenumber esitatakse jaluses keskel või on joondatud paremale.

17. Sisukord tuleb koostada automaatselt tekstitöötlusprogrammi abil. Sisukord peab hõlmama endas kõikide üksikute alajaotuste täielikke pealkirju koos leheküljenumbritega. Sisukorra liigendus pealkirjadeks ja alapealkirjadeks peab vastama töös kasutatud liigendusele.

18. Joonisteks loetakse kõik töös kasutatavad illustratsioonid: diagrammid, graafikud, geograafilised kaardid, joonised, skeemid või fotod. Kõik joonised peavad olema tekstis viidatud. Joonis paigutatakse lehekülje keskele. Igal joonisel on allkiri, mis joonisel kujutatut lühidalt kirjeldab. Joonised nummerdatakse töös läbivalt. Joonise järjekorra number kirjutatakse allkirja ette ja eraldatakse sellest punktiga. Sõna „Joonis“ ja sellele järgnev number trükitakse paksus (Bold) kirjas. Joonise pealkiri märgitakse joonise alla, mis on joondatud joonise vasakusse serva.

7.14. Kasutatud teabeallikad ja viitamine

Loovtöö koostamisel ning teostamisel saab kasutada mitmesuguseid materjale: ajalooürikud, kirjad, fotod, raamatud, ajakirjandus, vaatlusandmed, ankeetküsitluse vastused, suulised mälestused, intervjuud jne. Mida rohkem erinevaid materjale töö käigus on läbi töötatud, seda suurema väärtuse töö omandab. Viitamissüsteem peab kogu töö ulatuses olema ühtne. Kõigile töös esitatud seisukohtadele, faktidele, andmetele, fotodele, joonistele jne, mis ei ole autori enda poolt välja mõeldud, tuleb viidata. Viitama peab igat lõiku, mis ei ole loovtöö autori enda kirjutatud. Iga lõigu lõpus peab olema viide ka siis, kui mitu järjestikust lõiku on võetud samast allikast. Tekstis konkreetsele autorite üdisema mõtte edasiandmiseks kasutatakse autori(te) perekonnanime(sid) ilma eesnimeta ja trükise ilmumise aastat:

7.15 Lisad (vajadusel)

Lisad on tööd täiendav või illustreeriv materjal töö lõpus (joonised, tabelid, diagrammid, fotod jne).

7.16. Lihtsustatud õppel loovtöö

Õppenõukogu otsusega võib lihtsustatud õppel oleva õpilase vabastada loovtööst.

9. Ülekooliliste ürituste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted

Ülekooliliste ürituste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted on:

- 1) Ülekoolilised ja koolidevahelised projektid kavandatakse enne õppeaasta algust.
- 2) Ülekoolilised ja koolidevahelised projektid peavad olema kooskõlas Voore Põhikooli õppekava õpitulemustega.
- 3) Ettepanekud projektideks lisatakse üldtööplaani.
- 4) Õppenõukogu kinnitab kooli üldtööplaani iga õppeaasta alguseks.

10. Õppe ja kasvatuse korraldus (sealhulgas projekti-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg)

- 1) Õppe ja kasvatuse põhivorm on õppetund.
- 2) Põhikooli õpilase suurim lubatud nädala õppekoormus õppetundides on:
 - 1) 1. klassis 20;
 - 2) 2. klassis 23;
 - 3) 3. ja 4. klassis 25;
 - 4) 5. klassis 28;
 - 5) 6. ja 7. klassis 30;
 - 6) 8. ja 9. klassis 32.
- 3) Õpet kavandades ja ellu viies arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks.
- 4) Õpetaja planeerib oma tööd koostöös teiste õpetajatega. Trimestri jooksul läbitavad peamised teemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilastele teatavaks trimestri algul.
- 5) Kooli päevakava kajastab õppetegevuste ning kooli õppekava toetavate õppekavaväliste tegevuste, nagu pikapäevarühmas, ringides ja stuudiotest korraldatavate tegevuste järjestust ja ajalist kestust. Kooli päevakava kehtestab direktor.
- 6) Õppeaasta koosneb kolmest trimestrist ning haridus- ja teadusministri poolt määratud koolivaheaegadest.
- 7) Kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel;
- 8) Projekti-, õues- ja muuseumiõppe ning ekskursioonid ja õppekäigud planeeritakse üldjuhul trimestri viimasele nädalale, kui kooli üldtööplaanis ei ole muud ajalist täpsustust.

11. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ning hindamise korraldus, hinnangute/hinnete vaidlustamise korraldus

11.1 Hindamine

Hindamise eesmärk on:

- 1) toetada õpilase arengut;
- 2) anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;

- 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
 - 4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
 - 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
 - 6) anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.
- 1) 1.klassis kasutatakse õpitulemuste kohta tagasiside andmisel kujundavat hindamist. Õpilase koolist lahkumisel tuleb jooksva õppeaasta sõnalised hinnangud, mis on aluseks õpilase järgmise klassi üleviimisel, teisendada käesoleva paragrahvi punktis 2 sätestatud hindekskaalasse.
Kirjeldav sõnaline hinnang on vastavalt „väga hea“-„5“, „hea“-„4“ ja „rahuldav“- „3“.
 - 2) Alates 2. klassist hinnatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi viiepallisüsteemis, kus hinne „5“ on „väga hea“, „4“ – „hea“, „3“ – „rahuldav“, „2“ – „puudulik“ ja „1“ – „nõrk“.
 - 3) Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.
 - 4) Kool annab õpilasele ja vanemale kirjalikku tagasisidet õpilase õpijõudluse, käitumise ja hoolsuse kohta iga trimestri lõpus õpilase klassitunnistuse ja Stuudiumi kaudu ning vähemalt üks kord aastas arenguvestlusel.
 - 5) Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning saadud hinnete ja hinnangute kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele ja hinnangule.
 - 6) Õpilasi ja vanemaid teavitatakse hinnetest ja hinnangutest üldjuhul elektroonilise päeviku vahendusel ja iga trimestri lõpus.
 - 7) Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinne või hinnangu teadasaamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega. Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

11.2 Kujundav hindamine

- 1) Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisel õppimisel ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

- 2) Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme lõpuks taotletavate teadmiste, oskuste ja hoiakute ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad pedagoogid õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.
- 3) Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmäärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.
- 4) Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

11.3 Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus

- 1) Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.
- 2) Hindamisel viie palli süsteemis:
 - (1) hindegaga „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;
 - (2) hindegaga „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
 - (3) hindegaga „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;
 - (4) hindegaga „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;
 - (5) hindegaga „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.
- 3) Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindegaga „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegaga „4” 75–89%, hindegaga „3” 50–74%, hindegaga „2” 20–49% ning hindegaga „1” 0–19%.

- 4) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindega „nõrk“.
- 5) Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega „puudulik“ või „nõrk“ või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks 10 koolipäeva peale hinde päevikusse kandmist. Erijuhud tuleb õpilasel õpetajaga eraldi kokku leppida.

11.4 Kokkuvõtvad hinded ja järgmisse klassi üleviimine

- 1) Kokkuvõttev hindamine on trimestri hinnete koondamine aastahinneteks.
- 2) I kooliastmes kasutatakse kokkuvõtva hindamisena kolm korda õppeaastas toimuvat kirjeldavate sõnaliste kokkuvõtivate hinnangute andmist, millel ei pea olema numbrilist ekvivalenti. Kokkuvõtvast hinnangust peab selgelt kajastuma, kuivõrd taotletud õpitulemused on saavutatud. Õpilase koolist lahkumisel teisendatakse selle õppeaasta kokkuvõtvad hinded ja käimasoleva trimestri jooksul saadud hinded viie palli süsteemi. Ülejäänud kooliastmetes kasutatakse numbrilist hindamist.
- 3) Kui õppeperioodi keskel on õppeaine trimestri hinne või -hinnang jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde või -hinnangu väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk“ või antakse tulemustele mitterahuldav hinnang.
 - 4) Õpilasele, kelle trimestrihinne on „puudulik“ või „nõrk“, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt logopeediline abi, konsultatsioon jm), et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.
 - 5) Trimestrihinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.
 - 6) Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või samaväärne sõnaline hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.
 - 7) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu

kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

8) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või samaväärne sõnaline hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

9) 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

10) Punktis 5 sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajas.

11.5 Põhikooli lõpetamine

1) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad“, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt 50 protsendile maksimaalsest tulemusest eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

2) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele, kellel on kuni kahe õppeaines „nõrk“ või „puudulik“ viimane aastahinne või kes on kuni kaks lõpueksamit sooritanud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest.

3) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel käesolevas määruses sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud käesolevas määruses sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määрусega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

4) Varem välisriigis õppinud õpilane, kes on enne lõpueksamite toimumist Eestis põhikoolis õppinud kuni kolm järjestikust õppeaastat ning kellele on eesti keele õppimiseks koostatud individuaalne õppekava, võib eesti keele või eesti keele teise keelena eksami sooritada temale koostatud individuaalse õppekava põhjal ettevalmistatud koolieksamina. Koolieksami ettevalmistamisel ja hindamisel lähtutakse lõigetes 2-4 sätestatust.

5) Põhikooli lõpetanuks peetakse eksterni, kes on sooritanud põhikooli lõpueksamid ning aineksamid nendes õppeainetes, milles tal puuduvad põhikooli lõputunnistusele kantavad hinded või milles tal ei ole tõendatud teadmisi ja oskusi varasemate õpi- ja töökogemuste arvestamise kaudu. Eksterni ei hinnata kehalises kasvatuses, käsitöös ja kodunduses ning tehnoloogiaõpetuses. Koolid, kus rakendatakse mittetatsionaarset õppevormi, on kohustatud looma võimaluse kooli lõpetamiseks eksternina koolikohustusliku ea ületanud isikule, kes on esitanud koolile sellekohase kirjaliku taotluse hiljemalt jooksva õppeaasta 1. novembriks. Kooli lõpetamisel eksternina võimaldatakse lõpetajale kooli poolt juhendatud õppetegevust kokku vähemalt 15 arvestusliku õppetunni ulatuses. Muus osas toimub õppimine iseseisvalt.

11. Õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

- 1) Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes läbi elektroonilise päeviku, kooli infostendi, kooli kodulehe, kooli facebook'i. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks trimestri algul.
- 2) Kool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.
- 3) Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info ja -nõustamine) kättesaadavuse ja süsteemse, vajaduspõhise korralduse.
- 4) Lastevanemate teavitamine arenguvestluse toimumisest viiakse läbi vastavalt kooli direktori poolt kehtestatud arenguvestluse korraldamise tingimustele ja korrale.

12. Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted

- 1) Õpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet õpilase vajaduste kohaselt. Õpilase võimete ja annete arendamiseks tuleb põhikoolis selgitada välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valida sobivad õppemeetodid ning korraldada vajaduse korral diferentseeritud õpet. Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde. Konsultatsioonide ajad on veebilehel.
- 2) Kool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises läbi vestlusringide ja vajadusel kaasates Rajaleidja spetsialiste.
- 3) Hariduslike erivajadustega on õpilane, kelle eriline andekus, õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemalviibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas (õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed kommunikatsioonid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid ja muu selline) või taotletavates õpitulemustes.
- 4) Eestis vähem kui kolm aastat elanud õpilase puhul võib lapsevanema taotlusel loobuda B-võõrkeele õppes.
- 5) Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe toetamiseks kasutatakse aineõpetajate tööaja sisse jäävat konsultatsioonide aega.
- 6) Sõltuvalt õpilase hariduslikust erivajadusest võib kool teha talle muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis, õppekeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Nende muudatuste tegemisse kaasatakse õpilase vanem. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakooormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, tuleb muudatuste rakendamiseks koostada individuaalne õppekava.

7) Kool võib õpilase individuaalse arengu toetamiseks arvestada kokkuleppel õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanemaga tema varasemat õpi- või töökogemust ning teha muudatusi või kohandusi õppesisus, õppekorralduses ja õppekeskkonnas, kui sellega ei kaasne õppeaja muutumist võrreldes nominaalse õppeajaga ega riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamist või asendamist. Kokkulepe vormistatakse kooli ja õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema vahel õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil.

13. Karjääriteenuste korraldus

Karjääriteenuste korraldus Voore põhikoolis toimub järgmiselt:

- 1) Karjääriõpe toimub kogu põhikooli ulatuses läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ raames. Rohkem keskendutakse karjääri planeerimisele III kooliastmes, kus karjääriõpetuse ainekava koosneb ühest 35 tunnisest kursusest, mis läbitakse 8. klassis.
- 2) Karjääriteenuste hulka kuulub karjääri- ja tööteemalise kirjanduse soovitamine ning kataloogide tutvustamine õppeasutuste kohta, kus on võimalik jätkata õpinguid peale põhikooli või kus saab õppida õppekavaväliselt. Karjääriplaneerimist toetab Eesti töötukassa <https://www.tootukassa.ee/et/karjaarikujundajale/karjaarikujundamine>
- 3) Kool korraldab õpilaste teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.
- 4) Individuaalne karjäärinõustamine toimub koostöös Eesti Töötukassaga (testide läbiviimine ja individuaalne vestlus, nõustamine jne.) 9. klassile.
- 5) Karjääriinfo vahendamiseks on kooli koondatud karjäärialased teatmikud ja infovoldikud.
- 6) Karjäärialastest üritustest ja ettevõtmistest osavõtu kaudu: karjääriteabepäevad, kutseõppeasutuste ja gümnaasiumide lahtiste uste päevad, karjäärialased loengud ja ettevõtete külastused, ettevõtjate ja õppeasutuste külalistunnid. Õppekäigud, töövarjupäevad (koostöös kogukonnaga), klassi- ja koolivälised ühistegevused jne
- 7) Erinevatest karjäärialastest ja ettevõtlusalastest projektidest („Tööle kaasa“ ja Jõgevamaa ettevõtlike noorte karjääripäev jne) osavõtmine.
- 8) Karjäärialast tööd veab eest karjääriõpetaja koostöös klassijuhatajatega.

14. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

- 1) Klassiõpetajad ja aineõpetajad kujundavad kooli õppekava alusel välja töökava, mis arvestab klassi omapära ja suundumust, kooli arengusuunda ja eripära, õpilaste vaimseid ja kooli materiaalseid ressursse.
- 2) Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökava sisaldab õppetrimestri jooksul läbitavaid peamisi teemasid, õpitavaid mõisteid, kasutatavaid meetodeid, oodatavaid õpitulemusi, seost teiste õppeainetega ja planeeritavaid üritusi, millest õpetajad teavitavad õpilasi õppetrimestri algul. Sama informatsioon on kättesaadav klassiõpetajalt või aineõpetajalt.

15. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

- 1) Voore Põhikooli õppekava koostamine ja arendamine eeldab õpilaste ja õpetajate, õpetajate ja juhtkonna, kooli hoolekogu, kooli ja vanemate, kooli pidaja, teiste õppeasutuste ja organisatsioonide koostööd põhikooli riikliku õppekava üldosa mõtestamisel ja ainekavade koostamisel.
- 2) Voore Põhikooli õppekava koostamises ja arendamises kasutatakse erinevaid töövorme, töös osalevad kõik pedagoogid. Õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab kooli direktor.
- 3) Voore Põhikooli õppekava kehtestab kooli direktor. Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, (õpilasesindusele) ja õppenõukogule.
- 4) Andmed kooli õppekava kohta kantakse hariduse infosüsteemi õppekavade ja koolituslubade alamregistrisse.